

Intern ondersteuningsdocument

Inhoudsopgave

	Paginnummer
<u>Hoofdstuk 1: Algemeen</u>	4
1.1. Doelstelling/visie zorgstructuur	4
1.2. Definitie leerling met specifieke onderwijsbehoeften	4
1.3. Functies en taakverdeling	5
1.3.1. Taakomschrijving leerkracht	5
1.3.2. Taakomschrijving IB'er	6
1.3.3. Taakomschrijving directeur	7
1.4. Betrokkenheid ouders bij de zorg	8
1.5. Dossiervorming	8
<u>Hoofdstuk 2: Zorgniveaus</u>	10
2.1. Niveau 0: algemene zorg, basisgroep	10
2.2. Niveau 1: extra zorg door leerkracht, basisgroep	10
2.3. Niveau 2: specifieke zorg na intern onderzoek	10
2.4. Niveau 3a: specifieke zorg na extern onderzoek, risicogroep	11
2.5. Niveau 3b: specifieke zorg na extern onderzoek, plusgroep	11
2.6. Niveau 4: leerlingen waarbij de grenzen m.b.t. zorg zijn bereikt	12
<u>Hoofdstuk 3: Handelingsgericht werken</u>	13
3.1. Uitgangspunten en de HGW cyclus	13
3.2. Signaleren	13
3.2.1. Gegevens verzamelen (Parnassys)	14
3.2.2. Toetskalender	15
3.2.3. Groeps – en leerlingbespreking	15
3.3. Groepsplannen en handelingsplannen	16
3.4. Eigen leerlijn/OPP	17
3.5. Meer – en hoogbegaafdheid	18
3.6. Dyslexie	18
3.7. Extern advies/onderzoek	19
3.8. Arrangement	20
3.9. Verwijzing naar basisschool met specialisatie	20
3.10 Overgang naar het Voortgezet Onderwijs	21

Bijlagen

De bijlagen behorende bij het Intern ondersteuningsdocument staan in een aparte map opgeslagen op de i-schijf. Het gaat om de volgende documenten:

- Jaarplanning
- Werkwijze GO + GP
- Format planning incl. begeleidingszuil
- Toetskalender
- Format groepsbespreking
- Format groepsoverzicht
- Format groepsplan
- Format OPP
- Format IHP
- SWV PO 2203 Ondersteuningsplan '19-'23

Hoofdstuk 1: Algemeen

1.1 Doelstelling/visie zorgstructuur

Het wordt belangrijk gevonden dat leerlingen zich maximaal kunnen ontplooiën en ontwikkelen. Door het signaleren en diagnosticeren van problemen in de ontwikkeling van individuele leerlingen op sociaal, emotioneel en cognitief gebied kunnen wij hen extra zorg geven die moet leiden tot een zo optimaal mogelijke ontwikkeling, gerelateerd aan de mogelijkheden van de betreffende leerling. Er wordt naar gestreefd om de zorg aan leerlingen zo lang mogelijk in het reguliere basisonderwijs te laten plaatsvinden.

Hulpverlening

De leerlingen zijn ingedeeld in 'jaargroepen'. De instructie wordt gegeven volgens het 'activerende' directe instructiemodel. Dit garandeert voldoende instructie die bepalend is voor voldoende vorderingen. De gebruikte methoden zijn hierop afgestemd door toepassing van gedifferentieerde en activerende instructie. Tevens is het mogelijk om leerlingen de stof van een jaargroep lager en/of hoger te laten volgen en kan er worden overgegaan op een individuele leerlijn.

Preventie

Met observaties, testen, toetsen en het leerlingvolgsysteem worden achterstanden gesignaleerd. Via aandacht en zorg in de onderbouw zorgt de school ervoor, dat de leerlingen voldoende voorbereid zijn op het systematisch aanleren van vaardigheden als lezen, schrijven en rekenen. Daar hoort bij, dat we aandacht geven aan het ontwikkelen van een zelfstandige werkhouding.

Afstemming

De instructie wordt onder andere gedifferentieerd met behulp van de verlengde instructietafel voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Alle leerlingen worden meegenomen in een groepsplan. Op basis van onderwijsbehoeften en resultaten deelt de leerkracht zijn groep in (subgroep verdiept-subgroep basis-subgroep intensief).

Er wordt naar gestreefd om de zorg aan leerlingen zo lang mogelijk in het reguliere basisonderwijs te laten plaatsvinden.

1.2 Definitie leerling met specifieke onderwijsbehoeften

Een leerling met specifieke onderwijsbehoeften, is een leerling:

- Waarbij met behulp van het leerlingvolgsysteem een probleem in de ontwikkeling is geconstateerd;
- Waarbij met behulp van observaties en methodegebonden toetsen het verkregen signaal wordt bevestigd;
- Die een enkelvoudig of meervoudig probleem heeft op cognitief en/of sociaal emotioneel en/of motorisch gebied;
- Bij wie sprake is van een vertraagde of versnelde ontwikkeling op één of meerdere vormingsgebieden zoals:
 - sociaal-emotionele ontwikkeling
 - gedragsproblemen
 - werkhoudingproblemen
 - cognitieve ontwikkeling

- motorische ontwikkeling
- spraaktaalontwikkeling

De ontwikkeling van leerlingen verloopt verschillend. Daarom wordt het onderwijsaanbod zoveel of zo goed mogelijk afgestemd op de, voor hen, verschillende pedagogische en didactische onderwijsbehoeften. Deze zijn opgenomen in het didactisch groepsoverzicht. Het einddoel van de (extra) ondersteuning verschilt en is afhankelijk van de mogelijkheden en de onderwijsbehoeften van de leerling.

De leerkracht is de spil van de integrale leerlingenzorg. Er wordt preventieve ondersteuning en zorg gegeven en planmatig gewerkt. Bij het signaleren van problemen speelt de leerkracht een zeer belangrijke rol. Na de analyse wordt de speciale leerondersteuning zoveel mogelijk door de eigen leerkracht(en) in de eigen klas van de leerling uitgevoerd. Hierbij staat wederom de vertrouwde persoon en omgeving centraal. Daarnaast heeft de leerkracht altijd de mogelijkheid om met de IB'er te overleggen.

1.3 Functies en taakverdeling

Om de zorg zo goed mogelijk te laten verlopen, zijn er bepaalde verantwoordelijkheden. Hieronder volgen de verantwoordelijkheden per functie.

1.3.1 Taakomschrijving leerkracht

De leerkracht is verantwoordelijk voor de leerlingen uit zijn/haar groep. De leerkracht geeft aan welke leerling specifieke onderwijsbehoeften heeft en met welke onderwijsbehoeften. De IB'er staat in dienst van de leerkracht, ter ondersteuning, om de zorg zo goed mogelijk te laten verlopen. Bij duo- leerkrachten is elke leerkracht van de groep verantwoordelijk voor de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Leerkrachten zijn verplicht leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te signaleren, problemen te analyseren en eventueel te diagnosticeren. Hierbij kan de leerkracht ondersteuning vragen van diverse disciplines zowel binnen als buiten de school.

De leerkracht is verantwoordelijk voor het bijhouden van de (zorg)administratie. Hierbij valt te denken aan de groepsadministratie, leerlingendossier, aangepaste leerroute, groepsoverzichten, groepsplannen, individuele handelingsplannen en het verstrekken van een onderwijskundig rapport indien noodzakelijk.

De leerkracht is verantwoordelijk voor het stimuleren en begeleiden van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van alle leerlingen in zijn/haar groep en gaat er van uit dat leerlingen verschillende onderwijsbehoeften hebben. De taak van de leerkracht is om zo goed mogelijk aan deze behoeften tegemoet te komen:

- De leerkracht is bekend met het interne zorgsysteem van de school.
- De leerkracht voert de zorg in eigen klas uit en is hiervoor verantwoordelijk.
- De leerkracht hanteert de begeleidingszuil in de groepsmap en kan zo effectief en direct extra ondersteuning en hulp aan de leerling bieden (zie bijlage).
- De leerkracht maakt een didactisch groepsoverzicht en doet deze in de zorgmap.
- Met behulp van het didactisch groepsoverzicht stelt de leerkracht het groepsplan samen. In dit groepsplan zijn leerlingen met speciale onderwijsbehoeften per instructie groepje geclusterd, waarbij de doelen zijn geformuleerd.
- De leerkracht neemt voor zover mogelijk bij iedere leerling methode afhankelijke en methode onafhankelijke (CITO) toetsen af. De leerkracht signaleert, observeert en

interpreteert de toetsgegevens (analyse) en stelt de groepsplannen bij. De leerkracht draagt zorg voor de (tussen)evaluatie en het bijstellen van de groepsplannen.

- De leerkracht bespreekt toetsinformatie met de IB'er.
- De leerkracht presenteert toetsresultaten en analyse a.d.h.v. trendanalyses tijdens een vergadering.
- De leerkracht houdt de vorderingen bij van de leerlingen in de toetsmap.
- De leerkracht signaleert, observeert en interpreteert de toetsgegevens samen met de IB'er tijdens de groepsbesprekingen en stelt een groepsplan en individuele handelingsplannen op.
- De leerkracht draagt zorg voor de (tussen)evaluatie en het bijstellen van de handelingsplannen.
- De leerkracht bereidt groepsbesprekingen voor d.m.v. het invullen van het hiervoor bestemde formulier.
- De leerkracht meldt leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften aan bij de IB'er voor nader overleg, de leerlingbespreking.
- De leerkracht schrijft i.s.m. de IB'er een individueel handelingsplan.
- De leerkracht onderhoudt regelmatig contact met ouders van alle leerlingen in de groep en draagt zorg voor rapportage.
- De leerkracht vult het onderwijskundig rapport in bij basisschoolwisseling.
- Aan het eind van het schooljaar vindt er een overdrachtsgesprek plaats met de volgende groepsleerkracht en IB'er tijdens de laatste groepsbespreking.
- Tevens worden aan het eind van het schooljaar de individuele handelingsplannen geëvalueerd en besproken met ouders en besproken met en overgedragen aan volgende groepsleerkracht.
- De leerkracht draagt bij aan innovaties en ontwikkelingen binnen de school.
- De leerkracht dient op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen op het gebied van zorg en / of leerlingenproblematiek.

1.3.2 Taakomschrijving IB'er

Onder interne begeleiding wordt verstaan; een samenhangend geheel van werkzaamheden, waarbij taken aan een (gekwalficeerde) werknemer, de intern begeleider, kunnen worden opgedragen gericht op het realiseren van adequate leerlingenzorg. De zorgstructuur is zodanig ingericht dat er steeds afstemming plaats vindt tussen de onderwijsbehoeften van de leerlingen, het aanbod van de school en de omgeving waarin de leerling op groeit (omgevingsfactoren).

De taak van de IB'er bestaat uit het coördineren van alle zaken rond de begeleiding van de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Werkzaamheden

1. De coördinatie en uitvoering van het zorgbeleid in de school door:
 - Het opzetten en uitwerken van het leerlingvolgsysteem voor groep 1 t/m 8 volgens afspraken in het intern ondersteuningsdocument en organisatie.
 - Het opstellen van de jaarlijkse toetskalender volgens het zorgbeleid van de organisatie en het bewaken van de uitvoering daarvan.
 - Het verzamelen van toetsgegevens en/ of groepsoverzichten en interpreteren m.b.v. trendanalyses.
 - Te zorgen voor systematische gegevensverzameling en rapportage ten behoeve van de beleidsontwikkeling.

- Het bewaken van de afstemming tussen plannen en doelen op schoolniveau en op niveau van de individuele leraar.
- Het verzorgen van dossiervorming ten behoeve van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
- Het bewaken van procedures en afspraken met betrekking tot de leerlingenzorg.
- Het voorbereiden en eventueel voorzitten van consultaties, groepsbesprekingen en zorgoverleg binnen de school;
- Het verzorgen en coördineren van aanmeldingen en verwijzingen van leerlingen naar speciaal (basis) onderwijs.
- Het organiseren van en/of deelnemen aan intern en extern overleg met betrekking tot leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
- Het bewaken van procedures van aanmelding voor het LWOO/praktijkgericht onderwijs.
- Het coördineren van het terugplaatsen van leerlingen vanuit het S(B)O in het basisonderwijs.

2. De ondersteuning en begeleiding door:

- Aandacht te hebben voor de kwaliteit en begeleiding van leraren.
- Coaching van individuele leraren, maar ook het team als zodanig.
- Consultatiegesprekken.
- Het verwijzen van ouders / verzorgers en leerlingen naar (externe) deskundige(n).
- Het adviseren en begeleiden bij het opstellen van groepsplannen en individuele handelingsplannen.
- Ondersteuning bij het opstellen van onderwijskundige rapporten.
- Het opstellen van ontwikkelingsperspectieven.

3. De ontwikkeling van het zorgbeleid in de school door:

- Het geven van adviezen ten aanzien van de aanname van nieuwe (zorg)leerlingen.
- Het analyseren van de zorgactiviteiten binnen de school: het uitwerken van de didactische leerlijnen naar aanleiding van de toetsresultaten en gegevens afkomstig uit de groepsbesprekingen.
- Het periodiek evalueren van de zorgactiviteiten.
- Het ondersteunen van de directie bij het ontwikkelen van onderwijs- en zorgbeleid.
- Het onderhouden van contacten met het samenwerkingsverband.
- Het zo nodig ondersteunen bij individuele begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
- Het onderhouden en verbeteren van de orthotheek.
- Het leveren van een bijdrage aan het tot stand komen van procedures en protocollen.

4. Deelname aan de professionaliseringsactiviteiten van het onderwijsteam door:

- Her- en bijscholingscursussen en collegiale consultatie aansluitend op het persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Het bestuderen van vakliteratuur.

1.3.3 *Taakomschrijving directeur*

- De directie is eindverantwoordelijk voor de zorg binnen de school.
- De directie laat zich informeren door alle bij de zorg betrokken personen.

- De directie geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de bij de zorg betrokken personen.
- De directie coördineert de ontwikkelingen op het gebied van de zorg.
- De directie neemt besluiten m.b.t. zorg.
- De directie initieert veranderingen en ontwikkelingen, zo mogelijk samen met de voor de zorg verantwoordelijke personen.
- De directie heeft regelmatig overleg met de IB'er.
- De directie maakt de zorgparagrafen van het schoolplan en de schoolgids.
- De directie stimuleert nascholing op het gebied van specifieke leerlingenzorg.
- De directie bewaakt het ontwikkelingsproces van de zorg op school, rekening houdend met het schoolconcept en het schoolplan.
- De directie houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen m.b.t. zorg en onderwijsinnovaties.
- De directie legt verantwoording af aan het bevoegd gezag over het zorgbeleid van de school.

1.4 Betrokkenheid ouders bij de zorg

Bij de uitvoering van de zorg zijn school en ouders partners. De ouders worden van het begin af aan actief bij de begeleiding van hun kind betrokken. Er worden concrete afspraken gemaakt op basis van wat de leerling nodig heeft. De ouders worden gedurende het begeleidingsproces meegenomen. Als de school op één lijn zit met de ouders, dan kan dat veel opleveren en rendeert enorm.

1.5 Dossiervorming

De belangrijke gegevens van de leerlingen worden verzameld, genoteerd en bewaard om de persoonlijke omstandigheden en de doorgaande lijn van de leerlingen te bewaken en te waarborgen.

Daartoe is de informatie afkomstig van ouders, collega's, schoolarts, logopedist, fysiotherapeut, psycholoog, medisch specialist, jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, gegevens peuterspeelzaal/vorige school, sociaal team, ambulante begeleider, LOVS CITO, toetsresultaten en eventuele verdere instanties erg belangrijk om een totaalbeeld van de leerling te krijgen.

De gegevens van alle leerlingen worden bijgehouden. Deze gegevens worden voor allerlei doeleinden gebruikt zoals: groeps- en leerlingenbesprekingen of contacten met ouders en instanties. Daarbij wordt rekening gehouden met de vernieuwde wet privacywet.

De leerlinggegevens zijn vertrouwelijk. Deze gegevens worden 5 jaar, na het verlaten van de school, vernietigd.

Zorgmap

In iedere groep is een zorgmap aanwezig. Over de indeling en inhoud zijn afspraken gemaakt:

- De groepsleerkracht zorgt aan het begin van het schooljaar voor de inrichting van de zorgmap. De indeling is uniform.
- De zorgmap blijft in principe in het lokaal op het bureau, zodat invallers er direct gebruik van kunnen maken.
- De groepsleerkracht houdt het gehele schooljaar de zorgmap bij.
- Bijzonderheden en extra hulp wordt genoteerd.

De zorgmap omvat het volgende:

- Werkwijze groepsoverzichten/groepsplannen
- Toetsrooster LVS
- Begeleidingszuil (afgesloten weken betreffende lopende schooljaar, lopende in klassenmap)
- Groepsoverzichten
- Groepsplannen

Toetsmap

De toetsmap omvat het volgende:

- Afspraken wat betreft % normeringen
- Resultaten methode toetsen
- Analyses methodegebonden toetsen en Cito toetsen

Leerlingendossiers

Voor iedere leerling is een dossiermap ingericht. Deze dossiermap bevindt zich in de ladekast in de IB'kamer (obs De Hoekstee) of in digitaal Parnassys (obs De Kievitshoek). De dossiers worden bijgehouden door de directeur en de Intern Begeleider.

In de dossiermappen kunnen zich de volgende documenten bevinden:

- Dossierformulier
- Overdrachtsformulier PSZ
- Intakegesprekformulier
- Kopie van aanvraag voor onderzoek van de leerling
- Onderzoekgegevens
- Verslagen van ondersteunende instanties, zoals GGZ, logopedist, schoolarts
- Kopie van aanvraag Arrangement
- Kopie van beschikking Arrangement
- Lopende en afgeronde handelingsplannen
- Extern onderzoek gegevens
- Medische gegevens
- Sociaal en emotionele ontwikkeling
- Verslagen gesprekken met ouders

Naast een dossiermap is er een digitaal leerlingendossier met notities in Parnassys en op obs De Kievitshoek op de i-schijf van de computer.

Hoofdstuk 2: Zorgniveaus

Inleiding

In de zorg voor leerlingen onderscheidt de school een aantal niveaus. De verantwoordelijkheid voor het begeleiden van de aan hun zorg toevertrouwde leerlingen ligt allereerst bij de leerkracht. De leerkracht blijft eigenaar van de ontwikkelingsimpulsen naar zijn/haar leerlingen en behoudt de 'regie'. Dat betekent dat de leerkracht overzicht heeft over de extra ondersteuning, de interventies plant en verzorgt, de groepsplannen en individuele handelingsplannen opzet en uitvoert, de ontwikkelingsgegevens bijhoudt (dossiervorming) en deze presenteert. In het groepsplan wordt voor elk zorgniveau aangegeven wie welke acties uitvoert, wanneer dit wordt uitgevoerd en met welk doel. Tevens worden tijdsduur en evaluatiemomenten afgesproken.

2.1. Niveau 0: algemene zorg, subgroep basis/instructiegevoelig

De leerling wordt voorzien van de 'gemiddelde' dosis aandacht en begeleiding. Binnen de basisaanpak wordt voor elk kind aangegeven welke pedagogische en didactische aspecten meer accent krijgen (omgaan met verschillen).

De leerkracht hanteert verschillende groepeeringsvormen, waardoor er voldoende tijd is voor instructie en zelfstandig werken. De leerling heeft geen problemen in de onderwijsleersituatie, ook zijn er vanuit de thuissituatie geen signalen die aangeven dat de ontwikkeling wordt belemmerd.

Er wordt regelmatig getoetst om inzicht te krijgen in de vorderingen van de leerlingen en om het onderwijsleerproces te evalueren. De vorderingen worden besproken met ouders/verzorgers tijdens de rapportgesprekken.

Verantwoordelijk in dit stadium: leerkracht

Groepsplan: subgroep basis (obs De Hoekstee) of instructiegevoelig (obs De Kievitshoek)

2.2. Niveau 1: extra zorg door leerkracht, subgroep basis/instructiegevoelig

Dit is het niveau van extra hulp binnen de groepssituatie. De pedagogische en/of didactische hulp kan individueel of groepsgewijs plaatsvinden en wordt opgenomen in het groepsplan. De leerling heeft geen structurele uitval en kan met een korte begeleiding door de leerkracht verder in het leerstofaanbod. De leerkracht kan zelf voorzien in de zorgbehoeften van deze leerlingen. Extra begeleiding kan bijvoorbeeld bestaan uit verlengde instructie aan de instructietafel of extra aandacht tijdens zelfstandig werken.

De leerling wordt wel besproken als aandachtsleerling in de groepsbespreking en ouders worden hiervan op de hoogte gebracht tijdens de rapportgesprekken.

Verantwoordelijk in dit stadium: leerkracht.

Groepsplan: subgroep basis (obs De Hoekstee) of instructiegevoelig (obs De Kievitshoek)

2.3. Niveau 2: specifieke zorg na intern onderzoek, subgroep intensief/instructieafhankelijk of verdiept/instructieonafhankelijk

Bij dit niveau staat de pedagogische en/of didactische ontwikkeling centraal (naar beneden of naar boven). De verantwoordelijkheid voor de hulp overstijgt de groepsverantwoordelijkheid.

Dit kan bijvoorbeeld blijken uit signaleringsgegevens, observaties, resultaten van methodegebonden toetsen, Cito LOVS toetsing, werkhouding, gedrag of sociaal emotionele problematiek. Op dit niveau moet de leerkracht hulp vragen. Indien nodig kan de intern begeleider een aanvullend onderzoek uitvoeren.

Vervolgens geeft de groepsleerkracht zelf in de groep extra begeleiding aan individuele leerlingen of een groepje leerlingen. Bij het samenstellen van de hulp, heeft de leerkracht overleg met de intern begeleider.

De intern begeleider heeft in dit stadium een coachende en evaluerende rol.

Verantwoordelijk in dit stadium: leerkracht

Groepsplan: subgroep intensief/verdiept (obs De Hoekstee) of instructieafhankelijk/instructieonafhankelijk (obs De Kievitshoek)

2.4. Niveau 3a: specifieke zorg na extern onderzoek, subgroep intensief/instructieafhankelijk

Bij dit niveau gaat het om hardnekkige en/of intense leer- en/of gedragsproblematiek. Er is sprake van handelingsverlegenheid. Een extern deskundige wordt geraadpleegd voor consultatie of nader psychologisch en/of diagnostisch onderzoek. Tevens kan een intelligentieonderzoek deel uitmaken van het onderzoek. Het verslag hiervan wordt besproken met leerkracht, ouders en intern begeleider. Naar aanleiding van de handelingsadviezen uit dit verslag wordt het groepsplan aangepast of wordt een individueel handelingsplan opgesteld. Uitvoering hiervan vindt zoveel mogelijk door de groepsleerkracht in de groep plaats. Ondersteuning kan plaatsvinden door de intern begeleider.

Bij leerlingen met een arrangement wordt de groepsleerkracht ondersteund door een ambulante begeleider en/of intern begeleider.

De evaluatie zal afhangen van de afspraken binnen het handelingsplan, eventueel in overleg met ambulante begeleiding.

Verantwoordelijk in dit stadium: groepsleerkracht

Groepsplan: subgroep intensief (obs De Hoekstee) of instructieafhankelijk (obs De Kievitshoek) of Ontwikkelingsperspectief (OPP) en bijbehorend individueel handelingsplan

2.5. Niveau 3b: specifieke zorg na extern onderzoek, subgroep verdiept/instructieonafhankelijk

Bij dit niveau gaat het om leerlingen met een mogelijk meerbegaafdheid. Er is sprake van handelingsverlegenheid. Een extern deskundige wordt geraadpleegd voor consultatie of nader psychologisch en/of diagnostisch onderzoek. Tevens kan een intelligentieonderzoek deel uitmaken van het onderzoek. Het verslag hiervan wordt besproken met leerkracht, ouders en intern begeleider.

Naar aanleiding van de handelingsadviezen uit dit verslag wordt het groepsplan aangepast of een individueel handelingsplan opgesteld. Uitvoering hiervan vindt zoveel mogelijk door de groepsleerkracht in de groep plaats. Ondersteuning kan plaatsvinden door de intern begeleider en/of meerbegaafdheidsspecialist.

Verantwoordelijk in dit stadium: leerkracht

Groepsplan: subgroep verdiept (obs De Hoekstee) of instructieonafhankelijk (obs De Kievitshoek) of individueel handelingsplan

2.6. Niveau 4: leerlingen waarbij de grenzen m.b.t. zorg zijn bereikt

Als de maatregelen van niveau 3 niet werken en de leerling niet adequaat begeleid kan worden, zijn de grenzen van de school bereikt. Met andere woorden: de school heeft geen antwoord meer op de hulpvraag van de leerling. In dat geval wordt gezamenlijk met ouders, leerkracht, intern begeleider en eventuele externe instanties een passende oplossing gezocht.

Er kunnen verschillende oorzaken zijn waardoor de grenzen met betrekking tot de zorg bereikt worden:

- Wanneer de school handelingsverlegenheid ervaart en de leerling niet adequaat kan begeleiden.
- Bij een stagnerende cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling of langdurige verstoring en achteruitgang van het leerproces. Dit kan gaan om zowel de individuele leerling als de omgeving.
- Wanneer de veiligheid en rust van de leerling en/of dat van de omgeving langdurig wordt verstoord.
- Het aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften binnen de groep waardoor gebrek aan opnamecapaciteit ontstaat.
- Spanningsveld verzorging/behandeling en onderwijs.

Zoals ook in de visie beschreven staat, is op de scholen iedereen welkom om onderwijs te ontvangen, ongeacht godsdienst of levensbeschouwing. Ook wat betreft de zorg geldt deze toegankelijkheid. Er gaat een proces van intensieve begeleiding aan vooraf voordat de school weloverwogen en met een goede onderbouwing besluit dat de grenzen aan de zorg van een individuele leerling zijn bereikt.

Over een aantal zaken worden afspraken gemaakt:

- Wanneer een leerling in groep 1 op school komt en nog niet zindelijk is, geldt de afspraak dat de leerkracht contact op neemt met de ouders wanneer de leerling verschoond dient te worden. Op obs De Kievitshoek is afgesproken dat wanneer een leerling nog niet zindelijk is, de school de leerling mag weigeren.
- Wanneer aan de hand van het dossier van de nieuwe leerling getwijfeld wordt aan het kunnen bieden van de juiste zorg, schakelt de intern begeleider de orthopedagoog in voor eventueel nader onderzoek.
- Wanneer aan de hand van het dossier van de nieuwe leerling getwijfeld wordt aan het kunnen bieden van de juiste zorg, kan, na overleg met de coördinator van het samenwerkingsverband, gekozen worden voor een proefplaatsing.

Wanneer de grenzen aan de zorg zijn bereikt, kan worden overgegaan tot aanmelding bij de Commissie Arrangeren. Deze commissie kan besluiten om tot toewijzing van een arrangement over te gaan. Ook kan overwogen worden om een leerling (met doublure) in groep 7 vervroegd naar het voortgezet onderwijs (PRO of LWOO) uit te laten stromen of om een leerling te plaatsen in het speciaal basisonderwijs. Meer hierover is te lezen in paragraaf 3.9.

De school (leerkracht en intern begeleider) zorgt voor de eventuele overdracht.

Verantwoordelijk in dit stadium: intern begeleider, leerkracht.

Hoofdstuk 3: Handelingsgericht werken

3.1. Uitgangspunten en de HGW cyclus

Uitgangspunten van Handelingsgericht Werken en 1-zorgroute zijn de volgende:

- Alle leerlingen hebben zorg nodig, 'zorgleerlingen' bestaan niet.
- Alle leerlingen hebben verschillende onderwijsbehoeften, die zoveel mogelijk worden geclusterd in een groepsaanbod: het groepsplan.
- Een onderwijsbehoefte is datgene wat een leerling nodig heeft om in een schoolse context zichzelf op een positieve manier verder te ontwikkelen, op didactisch en/of pedagogisch gebied.
- Nadruk ligt op proactief denken. Leerkracht denkt vooraf na over wat een leerling nodig heeft om de gestelde doelen te behalen i.p.v. uitsluitend achteraf te toetsen.
- Er wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen aan wat de leerlingen nodig hebben om de gestelde doelen te bereiken, met intern en zo nodig extern verkrijgbare middelen.
- Ouders spelen een belangrijke rol, samen met de leerkracht hebben zij één doel: het beste voor de leerling.

De HGW cyclus ziet er als volgt uit:

3.2. Signaleren (Waarnemen)

Het signaleren van problemen kan gebeuren middels observatie van werkhouding, gedrag of sociaal emotionele ontwikkeling door de groepsleerkracht. Daarnaast kunnen de methode gebonden toetsen, ervaringen van ouders met de leerling, en het afnemen van CITO LOVS toetsen (twee maal per schooljaar) een duidelijk signaal geven.

De toetsen van de methodes en de CITO toetsen worden door de leerkracht geanalyseerd.

Aandachtspunten hierbij zijn:

- Zijn de doelen die vooraf gesteld zijn gehaald?
- Zijn er (inhoudelijke) aandachtspunten voor de hele groep?
- Wat is een mogelijke verklaring voor het niet halen van de doelen?
- Is er een groep leerlingen die uitvalt op een bepaald onderdeel? Wat is een mogelijke verklaring voor het niet halen van de doelen voor deze subgroep?
- Welke interventies zijn succesvol geweest?
- Welke interventies zijn niet succesvol geweest?
- Hoe verhouden de resultaten van deze toets zich met de methodegebonden toetsen? Kloppen de resultaten van de Cito-toets met het beeld dat je hebt van de groep met de methode-gebonden toetsen?
- Als doelen niet zijn gehaald, wat had je als leraar mogelijk kunnen doen om de doelen te halen?

Na het analyseren van de toetsen worden onderwijsbehoeften van de leerlingen geformuleerd en de groepsplannen geschreven of aanvullingen en/of bijstellingen gedaan bij de te bereiken doelen.

Indien nodig kan de IB'er een aanvullend onderzoek uitvoeren. Aan de hand van dit onderzoek en de signaleringsgegevens van de leerkracht, wordt met ondersteuning van de IB'er door de groepsleerkracht een individueel handelingsplan voor de leerling (met specifieke onderwijsbehoeften) opgesteld.

3.2.1. Gegevens verzamelen (Parnassys)

Voor een goede zorgverbreding is het nodig de ontwikkeling van de leerling goed in beeld te krijgen middels een leerlingvolgsysteem. Daarvoor wordt het computerprogramma 'Parnassys' gebruikt.

Het stelt ons in staat om regelmatig en systematisch gegevens te verzamelen over de vorderingen van de leerlingen. De resultaten van de methodetoetsen en niet-methodegebonden toetsen worden per groep ingevoerd. Als de ontwikkeling van een leerling moeizaam, of veel sneller dan gemiddeld verloopt, wordt dit middels het leerlingvolgsysteem snel duidelijk.

Groep 1 en 2

De gegevens uit observaties en gesprekken met ouders worden genoteerd in de toetsmap. In deze groepen verzamelt de leerkracht gegevens d.m.v. het observatie- en registratiesysteem Onderbouwd. Alles gegevens worden verwerkt in Parnassys.

De volgende methode-gebonden toetsen worden op beide scholen gebruikt:

- Onderbouwd
- Spelend Streefsysteem

De volgende CITO toetsen worden gebruikt: Rekenen voor kleuters (obs De Hoekstee), Taal voor kleuters (obs De Hoekstee) en SIDI 3 (beide scholen).

Groep 3 t/m 8

De leerkracht verzamelt de gegevens van de methode-gebonden en niet methode toetsen in Parnassys. De gegevens uit observaties en gesprekken met ouders worden genoteerd in de toetsmap.

De volgende methodegebonden toetsen worden gebruikt op obs De Hoekstee:

- Veilig leren lezen
- Alles in één
- Alles apart
- Pluspunt
- Nieuwsbegrip

De volgende methodegebonden toetsen worden gebruikt op obs De Kievitshoek:

- Veilig leren lezen
- Taal op maat
- Wereld in Getallen
- Nieuwsbegrip
- Toetsen zaakvakken

De volgende CITO toetsen worden op beide scholen gebruikt:

- DMT
- AVI
- Spelling 3.0
- Begrijpend lezen 3.0
- Rekenen en wiskunde 3.0
- SIDI 3

De uitslagen van bovengenoemde toetsen worden geanalyseerd en verwerkt in het groepsoverzicht van elke groep.

3.2.2. Toetskalender

Om de voortgang van de leerlingen te bewaken worden er observatielijsten bijgehouden en regelmatig (methodegebonden) toetsen afgenomen. De methodegebonden toetsen worden afgenomen op het moment dat de methode dit aangeeft. De resultaten van deze toetsen worden ingevoerd in het toetsregistratiesysteem van Parnassys.

De niet-methodegebonden toetsen van CITO worden afgenomen volgens de richtlijnen van de toetskalender.

Aan het einde van ieder schooljaar wordt door de IB'er een toetskalender gemaakt voor het nieuwe schooljaar. Daarin zijn alle Cito-toetsen en de afnamemomenten opgenomen. Zie bijlage voor de toetskalender.

3.2.3. Groeps – en leerlingbespreking

De gestelde doelen en behaalde resultaten ten aanzien van de niet-methode gebonden toetsen in samenhang met de methodegebonden toetsen worden tweemaal per jaar met het gehele team

geëvalueerd. De gegevens worden uiteengezet in een trendanalyse op groepsniveau en hierbij presenteert elke groepsleerkracht de resultaten.

De groepsbespreking

De groepsbespreking vindt vier keer per jaar plaats, waarvan één keer facultatief (november, maart, mei, juli) met de intern begeleider en de leerkracht. Tijdens de laatste groepsbespreking wordt ook de leerlingenoverdracht gedaan.

Na het afnemen van toetsen (methode en niet methode toetsen) worden de resultaten en analyses besproken in een groepsbespreking. De leerkracht bereidt de groepsbespreking voor aan de hand van een formulier, zie hiervoor de bijlage.

Hierbij wordt gelet op de resultaten van de hele groep (m.a.w. de trendanalyse). Opvallende punten kunnen zijn:

- Ontwikkeling van opeenvolgende toetsen in de groep
- Specifieke problemen, die in een groep spelen
- Opvallende toets resultaten
- Genomen of te nemen maatregelen op het gebied van zorgverbreding

Naast aandacht voor de cognitieve ontwikkeling wordt ook de sociaal en emotionele ontwikkeling van de groep besproken.

De leerlingbespreking

Naar aanleiding van de groepsbespreking kan de leerkracht leerlingen aanmelden voor een leerlingbespreking met de IB'er en zo nodig met de orthopedagoog. Door middel van coachen helpt de IB'er de leerkracht naar het zoeken van zijn/haar rol in de probleemsituatie. Het doel is om samen met de leerkracht overzicht en inzicht te krijgen in de probleemsituatie.

3.3. Groepsplannen en handelingsplannen

De gemaakte afspraken over de te geven hulp worden vastgelegd in een groepsplan (Niveau 0,1,2). Voor leerlingen binnen niveau 3 wordt een individueel handelingsplan opgesteld.

Voordat er een groepsplan wordt opgesteld, wordt er een groepsoverzicht gemaakt. Het groepsoverzicht bevat, per leerling, de volgende onderdelen:

- Signaal
- Toetsresultaten
- Analyse van de toets
- Belemmerende/stimulerende factoren
- Onderwijsbehoeften
- Subgroep

Naar aanleiding van het groepsoverzicht wordt een groepsplan opgesteld met de volgende onderdelen:

- Groepsdoel en doelen per subgroep
- Aandachtspunten voor de hele groep
- Instructie/begeleiding

- Aanbod
- Evaluatie

De leerkracht deelt de groep in op instructieniveau. De leerlingen worden ingedeeld in één van de drie instructieniveaus:

- Subgroep basis (obs De Hoekstee) of instructiegevoelig (obs De Kievitshoek): Dit zijn instructiegevoelige leerlingen met het behalen van een II/III score op de Cito toetsen als doel.
- Subgroep intensief (obs De Hoekstee) of instructieafhankelijk (obs De Kievitshoek): Dit zijn instructieafhankelijke leerlingen met het halen van een IV/V score op de Cito toetsen als doel.
- Subgroep verdiept (obs De Hoekstee) of instructieonafhankelijk (obs De Kievitshoek): Dit zijn instructieonafhankelijke leerlingen met het behalen van een I score op de Cito toetsen als doel.

De IB'er zal een consulterende en coachende taak tijdens dit proces hebben.

Elk jaar worden er 2 groepsplannen opgesteld voor de vakken rekenen, spelling, begrijpend lezen en technisch lezen. De plannen kennen een tussen – en een eindevaluatie. De middelen die daarvoor gebruikt worden staan in het plan beschreven. Na de eindevaluatie worden de plannen afgesloten. Dit gebeurt in februari en in juni.

Na de evaluaties is er een aantal mogelijkheden:

- Verandering van subgroep binnen het groepsplan
- De hulp wordt aangepast of gecontinueerd
- Een aangepast, individueel leertraject met individueel handelingsplan en indien nodig een OPP

Over de te nemen beslissingen wordt overleg met ouders gevoerd. Wanneer leerlingen een eigen leerlijn gaan volgen (OPP) wordt dat schriftelijk vastgelegd en ondertekend door de ouders/verzorgers en orthopedagoog.

In de bijlagen volgen formats voor een groepsoverzicht en groepsplan.

3.4. Eigen leerlijn/OPP

Soms blijkt dat alle hulp en steun voor de leerling emotioneel en/of cognitief teveel wordt of niet lijkt te helpen. Wanneer een leerling minimaal een jaar of meer op het niveau van zijn of haar jaargroep achterloopt, wordt overwogen of de leerling kan werken met een aangepast programma voor één of meerdere vakken (eigen leerlijn). Belangrijk is wel dat de school en de leerlingen, de ouders en de leerling zelf accepteren dat de leerling specifieke didactische behoeften heeft. Voor deze leerlingen wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Daarmee wordt een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling voor een bepaalde, langere periode gedaan. In plaats van de (leer) ontwikkeling te volgen en af te wachten waar de leerling uiteindelijk uitkomt, plant de school met het OPP doelgericht het onderwijs, op basis van hoge verwachtingen. Hiermee voorkomt de school onderpresteren en krijgen alle leerlingen de kans zich optimaal te ontwikkelen op basis van hun mogelijkheden en talenten. Voorafgaand aan het OPP vindt er meestal een intelligentieonderzoek plaats bij de leerling. Het streven is dat leerlingen met minder mogelijkheden minimaal aan het eind van de basisschool niveau eind groep 6 haalt. Dit wordt, middels het ontwikkelingsperspectief, per individuele leerling bekeken.

Indien de commissie arrangeren een arrangement toewijst, dient verplicht een ontwikkelingsperspectief te worden opgesteld.

In de bijlage volgt een format van het OPP met bijbehorende format voor een individueel handelingsplan waarin o.a. het aanbod en de organisatie beschreven staan.

3.5. Meer – en hoogbegaafdheid

De zorgstructuur is mede gericht op leerlingen, die meer aankunnen dan het reguliere leerstofprogramma hen biedt. De doelgroep bestaat uit de hoogbegaafde leerlingen, maar ook de 10 tot 15% beste leerlingen; de leerlingen die over het algemeen altijd 1 scoren op de toetsen van het CITO-leerlingvolgsysteem. Het is belangrijk om mogelijke begaafdheid zo vroeg mogelijk in de schoolloopbaan te signaleren, zodat er vanaf het allereerste begin adequaat op ingespeeld kan worden. Hierdoor kan mogelijk voorkomen worden dat leerlingen allerlei problemen gaan ontwikkelen.

Met het SiDi3 instrument worden leerlingen gesignaleerd en wordt er verder diagnostisch onderzoek gedaan om het beeld vanuit de signalering al dan niet te bevestigen. Het SiDi3 instrument stelt de school in staat om zelf begaafde leerlingen te signaleren, te diagnosticeren en te begeleiden. Het hanteren van dit instrument is op beide scholen in ontwikkeling.

Het kan echter om verschillende redenen voorkomen dat de school bij de diagnostisering en begeleiding van begaafde leerlingen de hulp nodig heeft van een externe deskundige.

Binnen de stichting is een impuls gegeven door een werkgroep Hoogbegaafdheid in het leven te roepen. Deze groep heeft het protocol Meer- en Hoogbegaafdheid ontwikkeld, zie hiervoor de bijlage.

In het protocol Meer- en Hoogbegaafdheid wordt uitvoerig ingegaan op meer- en hoogbegaafdheid in het algemeen en de begeleiding en aanpak van (hoog)begaafde leerlingen specifiek. Daarnaast wordt in een stappenschema een plan van aanpak beschreven (zie protocol Meer-, en Hoogbegaafdheid).

Ook kan er een meerbegaafdheidsspecialist worden geraadpleegd. Daarnaast bestaat er op stichtingniveau een plusklas waar leerlingen vanaf groep 5 aan kunnen deelnemen. Verder bestaat voor (hoog)begaafde leerlingen uit groep 8 de mogelijkheid om deel te nemen aan Ackropolist, een voorziening waarbij de leerlingen een dagdeel per week les krijgen op het VO.

3.6. Dyslexie

Leerlingen met leesproblemen dienen snel en adequaat geholpen te worden om de ontstane leesachterstand weg te werken en een nog grotere leesachterstand te voorkomen. Hulp moet hierop gebaseerd zijn.

Bij een vermoeden van dyslexie stelt de school een behandelwijze in werking alsof wel dyslexie is vastgesteld. Dus voor het juiste aanbod en begeleiding op school is een dyslexieverklaring niet noodzakelijk. Ouders kunnen wel een behandeling van hun ziektekostenverzekering vergoed krijgen (of gedeeltelijk) bij het bezit van een dyslexieverklaring.

De procedure die op school gevolgd wordt:

1. De leerkracht signaleert een probleem.
2. De leerkracht gaat hiermee zelf aan de slag.

3. De leerkracht informeert de ouder(s).
4. Bij geen verbeteringen gaat de leerkracht opnieuw in overleg met de IB'er.
5. De leerkracht stelt samen met de IB'er de te plegen interventies vast (3 x 20 minuten per week of 4 x 15 minuten per week).
6. De begeleiding gaat van start (zoveel mogelijk binnen de groep) gedurende een periode van zes tot acht weken.
7. Aan het einde van die periode vindt er een evaluatie plaats met de betrokkenen.
8. Het groepsplan wordt aangepast of bij voldoende rendement afgesloten.
9. Wordt het groepsplan aangepast, dan wordt de leerling nauwlettend in de gaten gehouden en blijft de afstemming met ouders.
10. Bij hardnekkige achterstand wordt de onderwijsbegeleidingsdienst 'De IJsselgroep' ingeschakeld en worden vervolgstappen uitgestippeld.

Zie: Bijlage Dyslexieprotocol

3.7. Extern advies/onderzoek

Het kan nodig zijn dat diepgaander onderzoek wordt verricht om een oplossing te vinden voor de hulpvraag van een leerling. Er wordt dan een beroep gedaan op externe deskundigen. Te weten:

- IJsselgroep (educatieve dienstverlening)

Gemiddeld 3x per jaar voert de IB'er consultatiegesprekken met de orthopedagoog van de IJsselgroep. Tijdens deze gesprekken worden leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften besproken. Naast het geven van advies/consultaties verzorgt de orthopedagoog nader psychologisch en/of diagnostisch onderzoek. Ook leerkrachten kunnen een consultatiegesprek aanvragen.

- De Commissie Arrangeren

De Commissie Arrangeren van de afdeling Meppel is een pluriforme commissie met deskundigen uit het werkveld. Er is expertise vanuit het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs cluster 3 en 4 en er zijn twee deskundigen uit het reguliere onderwijs. Vanwege het feit dat er in Meppel met name wordt samengewerkt met Ambelt, Mackayschool en De Twijn leveren deze centra de expertise tot arrangeren.

- GGD:

Een schoolarts, verpleegkundige en een logopediste vanuit GGD Drenthe screenen jaarlijks de leerlingen uit groep 2 en 7. Op aanvraag ook leerlingen uit andere groepen.

- Fysiotherapie/Logopedie:

Een fysiotherapeut/logopedist behandelt, indien nodig, op school. Beide zijn één keer per week aanwezig.

- Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is er voor alle ouders en opvoeders die vragen hebben over opvoeding, het opgroeien of de gezondheid van hun kind. Als school is het mogelijk om ook hulp of advies in te winnen.

- Het Samenwerkingsverband

Binnen het Samenwerkingsverband SWV PO 2203 werken 25 besturen samen, waarvan Stichting Talent er één is en onderdeel is van de afdeling Meppel. Door middel van begeleiding, opzet van cursussen, studiedagen e.d. zorgt zij voor adequaat beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Tevens speelt het verband een belangrijke rol in verwijzing en plaatsing op het speciaal onderwijs en andere instellingen als leerlingen het in het reguliere basisonderwijs niet kunnen bolwerken.

- Schoolmaatschappelijk werk

In de school wordt Schoolmaatschappelijk werk ingezet. Vanuit school, via de IB'er of vanuit ouders kan de Schoolmaatschappelijk werker worden ingeschakeld.

- *IB-netwerk:*

De intern begeleider heeft contact met de intern begeleiders van andere scholen binnen Stichting Talent via het IB-netwerk. Deze komt 5 keer per jaar samen, waarin actuele zaken met betrekking tot de leerlingenzorg wordt besproken. Ook is er binnen het netwerk gelegenheid voor intervisie. Tevens heeft de intern begeleider via het samenwerkingsverband contacten met intern begeleiders.

- ZAT (Zorg Advies Team)

Sinds huidig schooljaar is het ZAT opgesteld met als doel een betere afstemming en doorlopende lijn in de begeleiding van de leerling. In het ZAT zijn vertegenwoordigd: orthopedagoog, ambulante begeleider, GGD (jeugdarts en jeugdverpleegkundige), SMW en de IB'er.

3.8. Arrangement

Als de school constateert dat er binnen de school geen passende oplossing voor handen is, zal een proces van ondersteuning en/of arrangement uitgevoerd door bijvoorbeeld de ambulante begeleider noodzakelijk zijn. Er wordt dan een beroep gedaan op het thuisnabije dekkende netwerk, een dekkend continuüm van zorg. Bij dat thuisnabije dekkende netwerk horen ook de horizontale verwijzingen: wat op de ene basisschool niet kan, kan op de andere basisschool wellicht wel. Binnen het samenwerkingsverband is een Commissie Arrangeren aangesteld die verantwoordelijk is voor dat te nemen besluit.

In het kader van Passend onderwijs wordt vanuit de school een arrangement aangevraagd. Op basis van de onderwijsbehoeften van de leerling krijgt deze een arrangement toegewezen. De arrangementen kunnen verschillen in zwaarte. De hoeveelheid uren en begeleiding kunnen verschillen per arrangement. Er wordt meer zorg op maat geleverd. Tevens hoeft het arrangement niet aan alleen aan de leerling gekoppeld te worden.

3.9. Verwijzing naar basisschool met specialisatie

Ten slotte kan een probleem zodanig van aard zijn dat de school moet aangeven dat het voor deze leerling niet de juiste opvang kan realiseren. Bij de besluitvorming tot plaatsing en de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en/of een handicap dienen de criteria genoemd in paragraaf 2.6 steeds overwogen te worden.

Aanmelding bij de Commissie van Arrangeren is dan de stap die genomen moet worden. Deze commissie bepaalt of een leerling plaatsbaar is op het SBO binnen het samenwerkingsverband. Dat houdt in dat zij positieve of negatieve beschikkingen afgeeft. Alle stappen binnen de zorgverbredingslijn worden altijd genomen in overleg en met toestemming van de

ouders/verzorgers. Na plaatsing van een leerling in het speciaal basisonderwijs volgt er een terugkoppeling naar school.

Als de basisschool voor speciaal onderwijs, van mening is dat een leerling teruggeplaatst kan worden op het reguliere basisonderwijs, vindt in eerste instantie contact met de IB'er en directie plaats.

De voorzieningen die voor de betreffende leerling getroffen moeten worden, zijn afhankelijk van de leer- en / of gedragmogelijkheden van de leerling, van de groep waarin hij/zij geplaatst wordt en van de leerkracht waarbij de leerling in de groep komt. Dit zal per individuele leerling bekeken moeten worden.

Er zijn 4 verschillende categorieën, of “clusters”, van scholen voor speciaal (basis) onderwijs, ingedeeld naar de specifieke handicap van de leerlingen:

- Cluster 1 voor leerlingen met een visuele handicap
- Cluster 2 voor leerlingen met gehoor- en spraakproblemen
- Cluster 3 voor leerlingen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap
- Cluster 4 voor leerlingen met ernstige gedragsstoornissen en/of psychiatrische problematiek.

Er kan sprake zijn van een beperking tot participatie in het onderwijs wanneer er sprake is van een ernstige leerachterstand of ontwikkelingsachterstand, een laag IQ, een zeer geringe (sociale) redzaamheid, structureel schoolverzuim, ernstige problemen in het gedrag en ernstige motorische problematiek.

3.10 Overgang naar het Voortgezet Onderwijs

In april maken de leerlingen van groep 8 een eindtoets, Route 8. Dit is een toets, landelijk afgenomen, om te kunnen bekijken wat de prestaties zijn. Daarnaast vult de leerkracht van groep 8 de Plaatsingswijzer in. Met behulp van dit instrument kan de leerkracht een advies geven op basis van gegevens vanaf groep 6 uit het Cito LVOS. Samen met de uitkomsten van de plaatsingswijzer vormt de Route 8 toets een basis, van waaruit bekeken wordt, welke school voor voortgezet onderwijs het best bij de leerling past. Dit in overleg met de ouders en de betreffende leerling zelf.

Het effect van ons onderwijs wordt ook gemeten aan het succes van onze leerlingen in de eerste leerjaren van het voortgezet onderwijs.

Aanmelding naar het vervolgonderwijs geschiedt door de basisschool. Dat houdt in, dat de benodigde aanmeldingsformulieren op onze school aanwezig zijn en dat deze door ouders en de leerkracht worden ingevuld. De basisschool draagt zorg voor verzending. Bij het verlaten van de school naar het voortgezet onderwijs, verzorgt de leerkracht de rapportage.

Deze bestaat uit:

- een korte typering van de school
- overzicht van de methodes, die gebruikt zijn
- aanduiding hoever de leerling in zijn/ haar ontwikkeling is gevorderd
- andere objectieve gegevens die de ontvangende school inzicht kunnen geven in het ontwikkelingsniveau van de leerling
- eventueel schriftelijk werk van de leerling

Het advies vanuit de basisschool is bepalend voor de plaatsing in het Voortgezet Onderwijs.

In het SchoolJaarVerslag worden de gegevens m.b.t. de uitstroom van het vorige schooljaar vermeld. De verschillende scholen voor voortgezet onderwijs houden ons schriftelijk op de hoogte van de vorderingen van de oud-leerlingen.